

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4*

ปณณวิชญ์ นาคนทรง**

ธนวิทย์ บุตรอุดม***

(วันรับบทความ: 21 กุมภาพันธ์ 2563/ วันแก้ไขบทความ: 26 มิถุนายน 2563/ วันตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 และ 2) หาแนวทางในการพัฒนาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ได้แก่ ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ด้านความพร้อมของทรัพยากร ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และด้านทัศนคติผู้ประกอบการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยตัวแปร ทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ได้ร้อยละ 71.60 ส่วนแนวทางและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการควรมุ่งมั่นพัฒนานวัตกรรม การเขียนโมเดลธุรกิจและวิธีการนำเสนอแผนธุรกิจ เพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2) ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมืออุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ 3) ผู้ลงทุนและสถาบันการเงินควรมีบทบาทสนับสนุนเงินทุนให้เปล่าหรือลงทุนร่วม โดยยอมรับความเสี่ยงสูงแก่วิสาหกิจเริ่มต้น 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ 5) อบรมและพัฒนาการสร้างทัศนคติเชิงบวก และทักษะความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้นให้กับเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเพิ่มเติม 6) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารโครงการ มาตรการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้มากขึ้น 7) เจ้าหน้าที่ผู้นำไปปฏิบัติควรศึกษาองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและข้อมูลบริบทในพื้นที่ก่อนที่จะนำนโยบายลงไปปฏิบัติ 8) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่เชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อวิสาหกิจเริ่มต้น พัฒนาศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในมหาวิทยาลัยและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในการต่อยอดงานวิจัย

คำสำคัญ: วิสาหกิจเริ่มต้น/ การนำนโยบายไปปฏิบัติ/ ประสิทธิภาพ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

*** รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Factors Influencing Effectiveness of Startup Policy Implementation in area of Industrial Promotion Center Region 4^{*}

Phannavich Nakhonsong^{**}

Thanawit Butrudom^{***}

(Received Date: February 21, 2020, Revised Date: June 26, 2020, Accepted Date: June 30, 2020)

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the factors influencing the effectiveness of startup policy implementation in the Industrial Promotion Center Region 4 (IPC4), and 2) find ways to develop startup policy implementation in the area of IPC4. Mixed methods research determined four policy implementation factors that were good predictors of effectiveness as operator competency, sufficiency of resources, legal facilitation and workers' attitudes. All four factors were statistically significant at the 0.05 level and could explain 71.60 percent of the total variance of startup policies. The research guidelines and recommendations were; 1) Entrepreneurs should strive to develop innovative business model write-ups and present business plans to access funding. 2) IPC4 should be supported by budget, personnel, experts and equipment. 3) Investors and financial institutions should play supporting roles in granting funding or joint investments with high-risk startups. 4) Relevant agencies should study the laws that obstruct the implementation of startup policies. 5) Training to develop positive attitudes, skills and knowledge in startup management should be provided for policy leaders as additional actions. 6) Increased public relations should be developed to improve project information. 7) Officers should study the environmental components and context information, and 8) The relevant agencies should increase the promotion and development of new entrepreneurial creation groups. Ecosystems should be developed to facilitate startups through an enterprise incubator at the university to build cooperation with government agencies and startups to expand research.

Keywords: Startup/ Policy implementation/ Effectiveness

---

^{*} This article is a part of the research, the factors influencing effectiveness of Startup policies implementation in Industrial Promotion Center Region 4

^{**} Master degree Student in Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udonthani Rajabhat University

^{***} Associate Professor Dr., Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udonthani Rajabhat University

บทนำ

วิสาหกิจเริ่มต้น (startup) เป็นกิจการขนาดเล็ก หรือกิจการขนาดกลางที่มีระยะเวลาประกอบการตั้งแต่ 1 - 3 ปี ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่ยากต่อการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค มีการเติบโตแบบก้าวกระโดด ขยายธุรกิจอย่างรวดเร็ว และแหล่งเงินทุนมาจากการนำเสนอแผนธุรกิจให้กับสถาบันการเงิน นักลงทุนจากเอกชนและภาครัฐที่สนใจร่วมลงทุน (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น, 2561) วิสาหกิจเริ่มต้นได้รับความสนใจจากกลุ่มภาคธุรกิจ ประชาชน และภาครัฐ ในแง่การเติบโต และสร้างมูลค่าอย่างก้าวกระโดด กระจายฐานลูกค้าได้รวดเร็ว โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค (กรมประชาสัมพันธ์, 2559) ด้านรัฐบาลได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (แผนฉบับปรับปรุงลงประกาศ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562) กำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ (8) ในประเด็นผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ระบุว่าเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะ 20 ปี จะต้องสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” มีกรอบแนวทางพัฒนาและส่งเสริม 4 แผนย่อย คือ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงิน การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด และการสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยกำหนดแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 จังหวัดอุดรธานี กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม คือหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเริ่มต้น รับผิดชอบพื้นที่ภาคอีสานตอนบน 1 รวม 5 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย หนองคาย และบึงกาฬ โดยดำเนินการกิจผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม โครงการส่งเสริมนวัตกรรมอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์และเทคโนโลยี และโครงการพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมแบบครบวงจรเพื่อก้าวสู่การทำธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้น เป้าหมายเพื่อสร้างนักธุรกิจรุ่นใหม่ที่มีความสามารถในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสามารถในการสร้างธุรกิจให้เป็นที่สนใจจากนักลงทุน และมีความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4, 2562) จากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และรายงานประจำปีของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 พบว่า จำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) ในจำนวน 1,800 ราย แบ่งเป็นวิสาหกิจเริ่มต้นที่อยู่ในช่วงพัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 10 ช่วงวางแผนและทดลองสร้าง โมเดลของธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 90 และยังพบว่า ไม่มีวิสาหกิจเริ่มต้นที่ประสบความสำเร็จในระดับการระดมทุนจากนักลงทุน ความล้มเหลวดังกล่าวสาเหตุมาจากการขาดเงินทุนสนับสนุนจากแหล่งเงินทุน ไม่เข้าใจการดำเนินธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้น

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจในธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และระบบนิเวศไม่เอื้อต่อการสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (อดิสร ตาลน้อย, 2562) ด้านกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ยังพบว่ามีปัญหาการเข้าถึงการสนับสนุนด้านเงินทุน ผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และไม่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการธุรกิจ (กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นอีสานตอนบน 1, 2562) ด้านภาพรวมวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย ยังขาดปัจจัยสนับสนุนอีกหลายประการ อาทิ ต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุน การร่วมลงทุน การแก้ไขกฎหมาย หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ในการประกอบธุรกิจ การเพิ่มมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนทางภาษี ความต้องการรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในด้านการสร้างเครือข่าย การให้ความช่วยเหลือ การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี และการอบรมสร้างความเข้าใจทางด้านธุรกิจ ซึ่งวิสาหกิจเริ่มต้นเหล่านี้ ร้อยละ 37.22 มีเป้าหมายการถือครองระยะยาว ร้อยละ 29.44 ต้องการระดมทุนโดยการขายหุ้นเพิ่มทุน และร้อยละ 13.89 ต้องการการขายกิจการและเปลี่ยนบทบาทเป็นนักลงทุน (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) และ สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่ (TTSA, 2561) จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า อัตราความล้มเหลวของวิสาหกิจเริ่มต้นมีแนวโน้มสูงขึ้น กลุ่มผู้ประกอบการยังต้องการปัจจัยสนับสนุนอีกหลายปัจจัย รวมถึงการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ยังไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร สะท้อนให้เห็นว่าการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสูดนั้น น่าจะมีปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยกัน Van Meter and Horn (1975) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านการสื่อสารข้อความ ปัจจัยด้านปัญหาสมรรถนะ และปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้ปฏิบัติ กล่าวคือ ประสิทธิภาพของนโยบายมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเนื้อหา นโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย คุณภาพของบุคลากร ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ และความพอเพียงของทรัพยากร ด้านแนวคิดของ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านทัศนคติของตัวผู้ปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย เชื่อมโยงกับผลการศึกษาของ Aslam and Hasnu (2016) ที่พบว่า นโยบายระเบียบข้อบังคับของภาครัฐ และระบบนิเวศภายในประเทศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นของผู้ประกอบการในปากีสถาน ส่วนคณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติได้ระบุปัจจัยที่ทำให้วิสาหกิจเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ได้อย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาย่านนวัตกรรมและพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งจากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ว่ามีองค์ประกอบหรือปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แท้จริงประการใดบ้าง ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นให้มีประสิทธิผลสูงสูด นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ส่งผลให้เกิดรายได้และการจ้างงานในส่วนภูมิภาค เศรษฐกิจประเทศเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

สมมติฐานการวิจัย

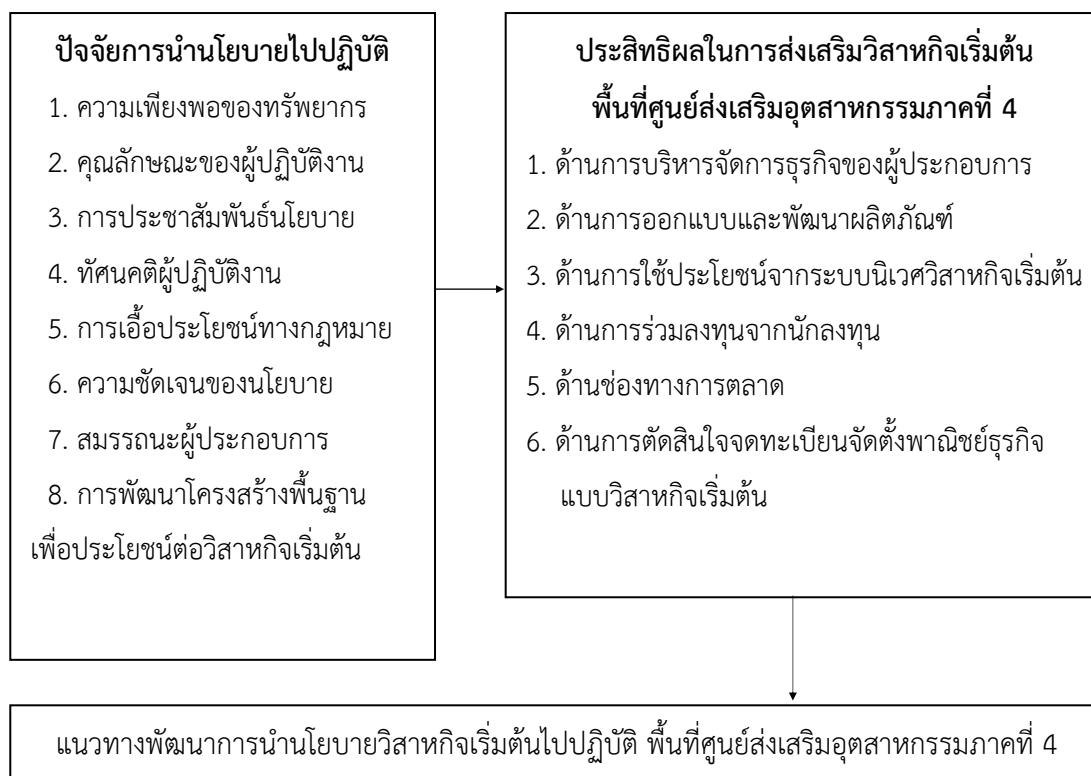
1. ปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
3. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์นโยบาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
4. ปัจจัยด้านทัศนคติผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
5. ปัจจัยด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
6. ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบายมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
7. ปัจจัยด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
8. ปัจจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์วิสาหกิจเริ่มต้น มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเริ่มต้น การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น การสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ในด้านการกิจที่เกี่ยวข้องกับนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นและการนำไปปฏิบัติ และการสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในด้านปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจและความต้องการรับการสนับสนุน โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลออกมาเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนั้นกรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัยในครั้งนี้จึงครอบคลุมประเด็นเนื้อหาที่ศึกษาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และเชิงคุณภาพ (qualitative research) ดังนี้

1. วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นที่ลงทะเบียนขอรับการส่งเสริมและพัฒนาจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2562 จำนวน 1,800 คน แบ่งเป็น 5 จังหวัด (กลุ่มอีสานตอนบน 1) ประกอบด้วยอุดรธานี 680 คน หนองบัวลำภู 350 คน เลย 219 คน หนองคาย 425 คน และบึงกาฬ 125 คน (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ 4, 2562) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) คำนวณจากสูตร ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ (e) .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 327 คน จากนั้นนำจำนวนประชากรของแต่ละกลุ่มมาหาค่าสัดส่วน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด แบ่งเป็น อุดรธานี 123 คน หนองบัวลำภู 64 คน เลย 40 คน หนองคาย 77 คน และหนองคาย 23 คน แล้วสุ่มแบบเจาะจงเครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพและปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้วิจัยกำหนดการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ 2 ด้าน คือ 1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับนิยามหรือกรอบแนวคิดทฤษฎี (Content Validity Index: CVI) (สำนักการวิจัยแห่งชาติ (วช.), 2559) ได้คะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ $CVI = 0.87$ ซึ่งหมายถึงความสอดคล้องเชิงเนื้อหารายการระดับดี และ 2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นที่ลงทะเบียนขอรับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นวิสาหกิจเริ่มต้นจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha's coefficient- α) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ≥ 0.80 ได้ผลค่า $\alpha = 0.90$ จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับหัวหน้ากลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกำหนดนโยบายและการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 9 คน เครื่องมือวิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (focus group) เลือกแบบเจาะจง (purposive selection) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและกำหนดแนวทางในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ประเด็นสัมภาษณ์ คือ 1) สภาพการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 2) ความคิดเห็นของบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต่อผลการศึกษาเชิงปริมาณของผู้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 และ 3) แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำผลสรุปข้อมูลและไฟล์บันทึกเสียงคำสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้อง จำแนกประเด็น จัดระบบข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผล (content analysis) เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในภาพรวมตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบาย
วิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ

ประสิทธิผลการนำนโยบาย วิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ (EOSP)	b	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	13.077	2.558		5.112	.000***
ด้านความพอเพียงของทรัพยากร (RES)	.950	.113	.315	8.380	.000***
ด้านทัศนคติผู้ปฏิบัติงาน (ATTI)	.560	.264	.123	2.119	.035*
ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย (REGAL)	.832	.279	.173	2.978	.003**
ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ (COMP)	1.380	.223	.359	5.917	.000***
N = 327, R = 0.848, R ² = .719, Adj. R ² = .716, F = 206.309					

*P < .05, **P < .01 *** P < .001

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในภาพรวม สามารถสรุปการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐาน ที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์นโยบาย ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติผู้ปฏิบัติงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์วิสาหกิจเริ่มต้น
ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (stepwise multiple analysis) แบบขั้นตอน (stepwise) เพื่อค้นหาปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้ง 8 ด้าน พบว่ามีปัจจัยเพียง 4 ด้าน ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากอิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ด้านความพอเพียงของทรัพยากร ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และด้านทัศนคติผู้ประกอบการ ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.848 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.719 นั้นแสดงว่า ปัจจัยด้านด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ด้านความพอเพียงของทรัพยากร ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และด้านทัศนคติผู้ประกอบการ ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ได้ร้อยละ 71.60 สามารถสร้างเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$EOSP = 13.077 + 1.380COMP + .950RES + .832REGAL + .560ATTI$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{EOSP} = .359_{COMP} + .315_{RES} + .173_{REGAL} + .123_{ATTI}$$

สามารถอธิบายความหมายสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ว่า ถ้าตัวแปรด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ด้านความพอเพียงของทรัพยากร ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และด้านทัศนคติผู้ประกอบการ มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 เพิ่มขึ้น 1.380, 0.950, 0.832 และ 0.560 หน่วย ตามลำดับ โดยให้ตัวแปรอื่น ๆ มีค่าคงที่

ส่วนปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้ประกอบการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความชัดเจนของนโยบาย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์ของวิสาหกิจเริ่มต้น ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2. แนวทางพัฒนาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทางพัฒนาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

2.1 ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ แนวทางในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในด้านสมรรถนะผู้ประกอบการควรดำเนินการดังนี้ คือ กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ทั้งในกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมและกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มสาขาเทคโนโลยี สร้างหลักสูตรอบรมและพัฒนาผู้ประกอบการในด้านการวางแผนและสร้างโมเดลธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม สร้างหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแผนธุรกิจ โดยใช้แนวทางของ Business Model Canvas ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเกิดการตระหนักถึงการนำทรัพยากรที่มีอยู่จำนวนมากในพื้นที่ของตนเองมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ สร้างนวัตกรรมใหม่ กระตุ้นให้เกิดการคิดนอกกรอบ รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้มีความสามารถเจรจาต่อรองทางธุรกิจให้มากขึ้น ด้านการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น คือ หน่วยงานเพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นต้องมีกระบวนการสร้างหรือบ่มเพาะที่เข้มข้นขึ้น โดยบ่มเพาะอย่างต่ำ 3 ปี บ่มเพาะให้สามารถค้นหาธุรกิจที่ถนัดและอยากทำจริง ๆ เช่น ถนัดด้านอาหาร การเกษตร เทคโนโลยี การแพทย์ และด้านบันเทิง เป็นต้น จากนั้นค่อยสนับสนุนให้ออกมาประกอบกิจการอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ศูนย์บ่มเพาะที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีซึ่งมีความพร้อมอยู่แล้ว ทำการบ่มเพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไป รวมถึงบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความพร้อม มีคุณสมบัติและเห็นถึงโอกาสในการประกอบธุรกิจ

2.2 ด้านความพอเพียงของทรัพยากร แนวทางในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในด้านความพอเพียงของทรัพยากร ควรดำเนินการดังนี้ คือ รัฐบาลกลางต้องให้ความสำคัญของกระทรวงด้านเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงกระทรวงอุตสาหกรรม โดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่เสนอขออนุมัติ และควรพิจารณาอนุมัติงบประมาณที่เร่งด่วนก่อนเสมอ เพื่อให้ทันต่อความต้องการของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงจัดสรรบุคลากรที่มีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการธุรกิจตามนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นให้มาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 เพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีจำนวนมาก รวมทั้งเพิ่มจำนวนการจ้างผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกเฉพาะที่มีศักยภาพ ผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นได้รับคำปรึกษา ความรู้และประสบการณ์ที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาธุรกิจโดยตรง นอกจากนั้นควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านกำลังคนในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่

2.3 ด้านการเอื้อผลประโยชน์ทางกฎหมาย แนวทางในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในการเอื้อผลประโยชน์ทางกฎหมาย ควรดำเนินการดังนี้ คือ ควรจัดตั้งกองทุนสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือด้านเงินทุนให้กับผู้ประกอบการในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรืออาจเป็นการร่วมลงทุนในกิจการวิสาหกิจเริ่มต้นโดยพิจารณาเงื่อนไขจากประเภทธุรกิจและบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดในการสร้างนวัตกรรมเฉพาะของตนเองด้านหน่วยงานที่มีส่วนในการกำหนดกฎหมายเพื่อวิสาหกิจเริ่มต้น ศึกษา ทบทวนและพิจารณากฎหมายที่บัญญัติจากกระทรวงอื่น ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการก่อตั้งและประกอบธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัด จากนั้นดำเนินการเสนอแนะเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เอื้อ

ต่อการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ รวมถึงยืดหยุ่นและผ่อนปรนกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อกระตุ้นให้วิสาหกิจเริ่มต้นเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีอิสระทางความคิด ในการคิดค้น นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยตรง การผลักดันกฎหมาย ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เช่น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งมีข้อจำกัดการถือหุ้นโดยบุคคลต่างด้าวสำหรับธุรกิจตามประเภทที่กำหนดและธุรกิจบริการ เพื่อให้คนต่างด้าวที่ขาดแรงจูงใจในการลงทุน สนใจเข้าร่วมลงทุนในธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นมากขึ้น และควรมีการผลักดันการปรับลดอัตราภาษีสำหรับธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้เกิด แรงจูงใจในการจัดตั้งและประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้นมากขึ้น อีกประเด็นหนึ่งคือ การผลักดัน ให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่สร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ และเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) เพื่อขอรับการส่งเสริมด้านการลงทุน เนื่องจากเมื่อได้รับการส่งเสริมจาก BOI ผู้ประกอบการ จะได้สิทธิประโยชน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจหลายด้าน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ยกเว้นอากรวัตถุดิบเพื่อการวิจัยและพัฒนาและสามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศได้ ประเด็นสุดท้าย คือ รัฐบาลควรจัดการแบ่งเขตประเภทธุรกิจตามปริมาณ และคุณลักษณะเด่น ของทรัพยากรเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ หรือภูมิภาคนั้น ๆ (zoning) เพื่อกระตุ้น เศรษฐกิจในพื้นที่และป้องกันผลิตภัณฑ์หรือบริการล้นตลาด

2.4 ด้านทัศนคติผู้ประกอบการ แนวทางในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ในด้านการเอื้อผลประโยชน์ทางกฎหมาย ควรดำเนินการดังนี้ คือ เพิ่มเติมหลักสูตรการอบรมที่ส่งผล ต่อทัศนคติในด้านบวกต่อนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นให้กับบุคลากรเจ้าหน้าที่ในด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถในการประกอบธุรกิจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการชี้แจง อธิบาย ให้คำปรึกษาและ บริการแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้น ไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 พบว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ สมรรถนะ ผู้ประกอบการ ความพอเพียงของทรัพยากร การเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และทัศนคติผู้ประกอบการ ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 71.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ พบว่า เป็นปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติภายนอก หน่วยงานศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ที่มีอิทธิพลทางบวก หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ ประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ ของผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การทำธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้น การเขียน โมเดลธุรกิจ การใช้เทคนิคและวิธีการนำเสนอแผนโครงการธุรกิจเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุน ความสามารถในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสร้างกลยุทธ์ทางธุรกิจ มีอิทธิพล ในทางบวกต่อประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ชูรกิจ มหาธีรานนท์ และคณะ (2560) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจสตาร์ทอัพฟรีไฟแนนซ์แห่งหนึ่ง พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจสตาร์ทอัพที่สำคัญที่สุด คือ ปัจจัยด้านความสามารถของตัวผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ ตัวแปรด้านความสามารถในการบริการ คือ แพลตฟอร์มของธุรกิจ บริการที่ตรงกับความต้องการ ความเชื่อมั่นในธุรกิจสตาร์ทอัพ และบริการของธุรกิจสตาร์ทอัพฟรีไฟแนนซ์ และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ศทาวุฒิ สังฆมาศ และคณะ (256) ได้ทำการศึกษา นวัตกรรมสร้างสรรค์ทางธุรกิจเพื่อการส่งออกกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการควรมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงความกระตือรือร้นและสนใจใฝ่รู้ ความกล้าพร้อมเผชิญความท้าทาย ความมุ่งมั่นต่อการฉกฉวยโอกาส มีความมุ่งมั่นต่อเป้าหมายกลยุทธ์ขององค์กร และตัวบุคลากรควรมีวิสัยทัศน์ความเป็นผู้ประกอบการ เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการสร้างนวัตกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้านำเสนอความคิด และมีคุณลักษณะของที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

จากผลวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า สมรรถนะผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลสูงสุด การส่งเสริมของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ควรมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้ในเรื่องการประกอบธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นของตนเอง โดยประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่ตนเองมาสร้างและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการ หรือแสวงหาความต้องการของตลาดในช่วงเวลานั้น ๆ นำมาสร้างสินค้าให้ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารจัดการธุรกิจ การวางแผนช่องทางการตลาด และที่สำคัญคือการเขียนแผนธุรกิจเพื่อนำเสนอต่อแหล่งทุน เมื่อถามว่า ผู้ร่วมลงทุนต้องการลงทุนกับธุรกิจประเภทไหน ผู้วิจัยเชื่อว่า ผู้ร่วมลงทุนเหล่านั้นอยากลงทุนกับกิจการที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นของตัวเองแน่นอน ควรจะส่งเสริมในด้านนี้ให้มากที่สุด ด้านตัวผู้ประกอบการเองก็ควรจะมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ควรมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเริ่มต้นให้มาก และประการที่สำคัญคือ การฉกฉวยแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ ทุกก้าวที่ผู้ประกอบการเดินไปข้างหน้า นั้นหมายถึงว่า คุณได้พัฒนาไปอีกขั้นโดยยึดมั่นเป้าหมายแห่งความสำเร็จเป็นที่ตั้งอย่างแข็งแกร่ง นโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นจะประสบความสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพและการแสวงหาโอกาสของตัวผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

2. ด้านความพอเพียงของทรัพยากร พบว่า เป็นปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ภายในหน่วยงานศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ที่มีอิทธิพลทางบวก หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ ประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ในอันดับที่ 2 รองจากด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ แสดงให้เห็นว่า ความเพียงพอของงบประมาณ สนับสนุน ความเพียงพอของบุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้เชี่ยวชาญ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มีอิทธิพลในทางบวก ต่อประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2548) และ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549) ที่เสนอแนวคิด

ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพอเพียงของทรัพยากร สอดคล้องกับ มงคล ธีระนันท์ (2559) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของหน่วยงานภาครัฐ คือ ไม่มีความพร้อมด้านสถานที่ บุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจ ทำให้การดำเนินไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และสอดคล้องกับนันทพร ดำรงพงศ์ (2561) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อรองรับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อรองรับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลในประเทศไทย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้โดยมีระบบเทคโนโลยีช่วยบริหารจัดการ มีเงินทุนหมุนเวียนต้นทุนต่ำ จะช่วยให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้ทั่วโลกและยั่งยืนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และยังสอดคล้องกับชนินทร เพ็ญสูตร (2561) ได้ทำการศึกษา สตาร์ทอัพไทยแลนด์: กรณีศึกษาสตาร์ทอัพในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีภาครัฐต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสตาร์ทอัพชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีแบบ Deep Tech เข้ามาช่วย เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์กับการเกษตรการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรต่อคนต่อไร่

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ความเพียงพอของทรัพยากรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลสูงสุดเช่นเดียวกัน ซึ่งทรัพยากรของนโยบายเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ทรัพยากรบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรด้านการบริหารจัดการนโยบาย ทรัพยากรด้านเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงทรัพยากรเสริมในด้านอื่น ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต้องมีเพียงพอและมีคุณภาพจริง ๆ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น โดยเฉพาะการดึงหน่วยงานด้านการให้เงินลงทุนในกิจการเข้าร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ในการร่วมลงทุน สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญทั้งสิ้น ที่จะช่วยขับเคลื่อนนโยบายช่วยส่งเสริมให้เกิดความสะดวกต่อการเกิดประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4

3. ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย พบว่า เป็นปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติภายในหน่วยงานศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ที่มีอิทธิพลทางบวก หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ในอันดับที่ 3 รองจากด้านความพอเพียงของทรัพยากร แสดงให้เห็นว่า การแก้กฎหมายเพื่อเอื้อต่อการจัดตั้งและลงทุนในธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น สิทธิประโยชน์ด้านภาษี กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กฎหมายบริษัทจำกัด และเนื้อหาสาระของนโยบาย มาตรการต่าง ๆ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น มีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิผลการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน รัฐบาลควรปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ขั้นตอน มาตรการ กฎ ระเบียบและกฎหมายอาจเป็นอุปสรรคในการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ อาทิ มาตรการทางภาษี สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เกณฑ์การจำแนกด้านทรัพย์สิน และเกณฑ์ด้าน จำนวนแรงงานและทุนจดทะเบียน การปรับโครงสร้างด้านกฎหมายจึงมีความจำเป็นเพื่อให้เกิด กรอบการปฏิบัติที่ชัดเจนต่อวิสาหกิจรายย่อยเพื่อให้เกิดมาตรการและระบบการสนับสนุน และสอดคล้องกับ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2561) ได้ให้ข้อเสนอไว้ใน Thailand Towards Startup Nation ว่า ภาครัฐควรการแก้กฎหมายเพื่อเอื้อต่อการลงทุน กฎหมายประกอบธุรกิจของ คนต่างด้าว กฎหมายบริษัทจำกัด เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นมีความสะดวกในการ ประกอบธุรกิจ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านการเอื้อผลประโยชน์ ทางกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นดำเนินธุรกิจได้อย่าง ยั่งยืน เช่น ในด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี สามารถส่งผลโดยตรงต่อผลประโยชน์ในส่วนของการ กู้ยืม ทุน ในการประกอบกิจการชัดเจน ด้านกฎหมายการร่วมลงทุนก็เช่นกัน นักลงทุนในประเภทต่าง ๆ เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบในผลประโยชน์ที่จะได้จากกิจการที่ร่วมลงทุนแล้ว กฎหมายที่เอื้อต่อ การลงทุนที่มีความชัดเจนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจร่วมลงทุน นอกจากนี้ ความสำเร็จของการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติยังเกี่ยวข้องกับ กฎหมายหรือ พระราชบัญญัติจากกระทรวง กรม หรือหน่วยงานอื่น ๆ อีกเช่นกัน เช่น การจดทะเบียนพาณิชย์ จัดตั้งธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น เกี่ยวข้องกับ กฎหมายของเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายการจดทะเบียนนิติบุคคลเกี่ยวข้องกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กฎหมาย โรงงานก็เกี่ยวข้องกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานกระทรวงอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ทั้ง 11 แห่ง ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อแก้ไขกฎหมายที่เป็นปัญหา และอุปสรรคในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ด้านทัศนคติผู้ปฏิบัติงาน พบว่า เป็นปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติภายในหน่วยงาน ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ที่มีอิทธิพลทางบวก หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิภาพ ในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ปัจจัยสุดท้าย ในอันดับที่ 4 รองจากด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย แสดงให้เห็นว่า ความเต็มใจหรือตั้งใจ ให้บริการ ความกระตือรือร้น การดูแลเอาใจใส่ การสร้างความไว้วางใจ การสร้างพลังบวก ของบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นให้กับผู้ประกอบการ และความคิดเห็น ด้านบวกที่มีต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย มาตรฐานนโยบาย แผนงาน โครงการ และกระบวนการ ดำเนินนโยบาย มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐชุตตา พลบุตร (2554) ได้ทำการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานศูนย์ธุรกิจ ตามทัศนะของผู้จัดการธุรกิจธนาคาร

พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานศูนย์ธุรกิจที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ทักษคติเชิงบวกต่อองค์กรและเพื่อนร่วมงาน ความรู้ในงานที่ตนรับผิดชอบอย่างดี สามารถทำงานเป็นทีมได้ เคารพผู้บังคับบัญชา สามารถถ่ายทอดงานให้กับผู้ร่วมงานได้ เข้าใจข้อจำกัดและปัญหาของงานในตำแหน่งงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจรรยาบรรณ และมีทักษะในการสร้างสังคมให้อยู่ดีมีสุข และสอดคล้องกับ วรรณกรรม สมบูรณ์ และณัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์ (2560) ได้ทำการศึกษา การดำเนินนโยบายรัฐด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาในการดำเนินนโยบายรัฐด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านจิตสำนึกของผู้นำนโยบาย ไปปฏิบัติมีพื้นฐานความคิดที่ดีต่อนโยบาย ต่อองค์กรและเพื่อนร่วมงาน ความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติการทุ่มเทความสามารถและอุทิศเวลาในการปฏิบัติ มีส่วนทำให้การดำเนินนโยบายรัฐด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่า ทักษคติผู้ปฏิบัติงานมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความตั้งใจที่จะให้บริการ ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานและผู้ประกอบการอย่างใจเย็น มีความเข้าใจถึงพฤติกรรมผู้ประกอบการและสามารถพัฒนาข้อดีของผู้ประกอบการได้ การแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการให้คำแนะนำแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญต้องมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งเป็นปัจจัยแรกเริ่มที่จะสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีความสุข การแสดงออกด้านลบใด ๆ ในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ย่อมส่งผลเสียต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างแนบเนียน อีกประการหนึ่ง คือการปรับปรุงมุมมองตนเองเพื่อหาจุดที่ดี การใช้เหตุและผลมากกว่าอารมณ์ในการทำงานและการคิดบวกอยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีทัศนคติที่ดีก็จะส่งผลต่อความคิดที่ดี และความคิดที่ดีก็จะนำไปสู่การกระทำที่ดี และเมื่อการกระทำดี ผลของการกระทำที่ดีก็มักจะดีไปด้วยเช่นกัน ประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ก็จะเกิดขึ้นอย่างแนบเนียน

ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ พื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเห็นว่า การส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 บุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการตามภารกิจอย่างเต็มที่สุดความสามารถ แต่เนื่องจากนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นเป็นนโยบายใหม่ จึงอาจทำให้การดูแลให้คำปรึกษาต่าง ๆ แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง และบุคลากรเจ้าหน้าที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรงในการทำธุรกิจ ดังนั้นคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานจึงส่งผลให้ความชัดเจนจากการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ยังไม่ครอบคลุมประเด็นความต้องการและปัญหาของผู้ประกอบการอย่างแท้จริง ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านคุณลักษณะผู้ปฏิบัติงานจึงยังไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ อติสร ตาลน้อย (2562) ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ผลการดำเนินงานการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 - 2562 พบว่า ยังไม่มีวิสาหกิจเริ่มต้นที่ประสบความสำเร็จ ส่วนวิสาหกิจเริ่มต้นที่กำลังพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ มีจำนวน ร้อยละ 10 วิสาหกิจเริ่มต้นที่ล้มเหลวย้อยละ 90

และยังพบว่า บุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการนำนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ไม่ได้เป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น จึงต้องอาศัยการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบาย ผู้วิจัยเห็นว่า หากผู้ประกอบการไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นและศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่รับผิดชอบ ก็อาจจะส่งผลให้ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบายไม่มีส่วนต่อการทำนายประสิทธิผลของการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤติน โภทวีริยะกุล (2559) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความตั้งใจในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐไม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพในกลุ่มนักพัฒนาซอฟต์แวร์ เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ทราบถึงนโยบายการสนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพของภาครัฐ ซึ่งหมายความว่า การประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้ที่ต้องการเริ่มธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างทั่วถึง

3. ด้านความชัดเจนของนโยบาย ผู้วิจัยเห็นว่า นโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นเป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จยาก ต้องอาศัยปัจจัยหรือตัวแปรในด้านอื่น ๆ ประกอบกันหลายอย่าง ผู้ที่กำหนดนโยบายจะต้องมีความเข้าใจในพื้นฐานและค่านิยมของผู้ที่ต้องการเริ่มธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย การกำหนดนโยบายตามกระแสต่างชาติ เพียงเพราะเห็นความสำเร็จจากตัวอย่างหรือต้นแบบเพียงไม่กี่ราย โดยไม่เข้าใจในบริบทของทรัพยากรในพื้นที่ ย่อมส่งผลให้ไม่สามารถประสบความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมา ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความชัดเจนของนโยบายจึงไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ได้ สอดคล้องกับ บรรจง กาญจนานิล (2561) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของรัฐในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ: กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษตราด ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทของรัฐในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตราดด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนคือ ปัญหาที่เกิดจากการขาดความชัดเจนและไม่ต่อเนื่องของนโยบาย

4. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์ต่อวิสาหกิจเริ่มต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ทั้ง 5 จังหวัดได้แก่ อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย หนองคาย และบึงกาฬ เป็นพื้นที่ภูมิภาคที่มีศักยภาพของทรัพยากรอยู่ในระดับน้อยและอยู่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานครที่เป็นจุดศูนย์กลาง การลงทุน เทคโนโลยีทันสมัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีคุณภาพและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่พัฒนาอย่างก้าวไกล ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และผู้ประกอบการเหล่านั้นสามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ ได้อย่างเต็มที่ การประกอบธุรกิจจึงมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่เอื้อต่อวิสาหกิจเริ่มต้นได้น้อยมากจากที่กล่าวมา จึงทำให้ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านนี้ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ ในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

เกวลี เพชรสีชาติ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายสาธารณะว่าด้วยการพัฒนาเมือง ผลการศึกษาพบว่า ความไม่เท่าเทียมกันในเชิงพื้นที่ระหว่างเมืองสงขลาและเมืองสตูล คือ รัฐเลือกที่จะพัฒนาและลงทุนในเมืองที่มีทรัพยากรและมีศักยภาพมากให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนา หากมองผ่านกรอบทฤษฎีทำเลที่ตั้ง (location theory) ในการกำหนดอาณาบริเวณหรือเลือกแหล่งที่ตั้งเพื่อการพัฒนาเมืองในภูมิภาค จะเห็นได้ว่า รัฐได้เข้าไปลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเมืองที่มีทรัพยากรมากอยู่แล้วอย่างเข้มข้น ทำให้เมืองสงขลาที่มีทรัพยากรมากอยู่แล้วยิ่งพัฒนามากขึ้นกว่าเมืองสตูลที่มีทรัพยากรและศักยภาพน้อยกว่า จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ทั้งสองเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น

ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการควรมุ่งมั่นพัฒนาความสามารถในด้านการเขียนโมเดลธุรกิจ การใช้เทคนิคและวิธีการนำเสนอแผนธุรกิจเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึงด้านนวัตกรรมของตนเอง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในมุมมองของนักลงทุนทั่วไป การพิจารณาร่วมลงทุนกับธุรกิจต่าง ๆ ในอันดับแรก คือ พิจารณาจากผู้ประกอบการที่สามารถสร้างและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น เพิ่มมากขึ้น

2. หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติ

2.1 ด้านความพร้อมของทรัพยากร ผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ควรสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น เครื่องมืออุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สร้างพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึงผู้ลงทุนและสถาบันการเงิน ทั้งในและต่างประเทศ ควรมีบทบาทในการให้เงินทุนสนับสนุนแก่วิสาหกิจเริ่มต้นในการพัฒนาธุรกิจ และขยายตลาด โดยเป็นการให้เปล่าไม่แสวงหาผลกำไร หรือเป็นการลงทุนโดยพิจารณาอรับความเสี่ยงสูงเพื่อผลตอบแทนที่สูงมากในอนาคต

2.2 ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติและการประกอบธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น และดำเนินการเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เอื้อต่อการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

2.3 ด้านทัศนคติผู้ปฏิบัติงาน ควรมีการอบรมเพิ่มเติมในการสร้างทัศนคติเชิงบวกในการนำนโยบายไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่ให้ผู้ประกอบการได้มอบความไว้วางใจ ยินดีเปิดเผยข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจได้ตรงประเด็นและรวดเร็วมากขึ้น

2.4 ด้านคุณลักษณะผู้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรเพิ่มเติมนโยบายและพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจแบบวิสาหกิจเริ่มต้น ศึกษาเรียนรู้แผนงาน และโครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างละเอียด เพื่อให้มีองค์ความรู้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบาย ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร โครงการ กิจกรรมหรือมาตรการการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนทั่วไป และผู้ที่สนใจทำธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น ได้รับทราบถึงข้อมูลนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นและการส่งเสริมต่าง ๆ

2.6 ด้านความชัดเจนของนโยบาย นโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นเป็นนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลได้ แต่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้นำไปปฏิบัติรวมถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมอื่น อีกหลายปัจจัย ดังนั้นการศึกษาข้อมูลบริบทในพื้นที่ก่อนที่จะนำนโยบายลงไปปฏิบัติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายของนโยบายนั้นสัมฤทธิ์ผล

2.7 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์วิสาหกิจเริ่มต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาหรือส่งเสริมย่านนวัตกรรมในพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการในศูนย์เบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพิ่มการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมใหม่เชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ได้เต็มที่และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่วนสถาบันการศึกษาควรเน้นการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในมหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ได้ใช้บริการขอคำปรึกษาด้านวิชาการในการดำเนินธุรกิจ และควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในการต่อยอดงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์และปลูกฝังความเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรมให้กับคนทุกช่วงวัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายด้าน เพื่อสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ค้นพบปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ ด้านสมรรถนะผู้ประกอบการ ด้านความพอเพียงของทรัพยากร ด้านการเอื้อประโยชน์ทางกฎหมาย และด้านทัศนคติผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลของนโยบาย ควรพิจารณาผลการศึกษางานวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพัฒนาปรับปรุงนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น บริบทพื้นที่ สภาพสังคมและวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี รวมถึงสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อเป็นฐานรากในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ควรจัดให้มีโครงการที่เฉพาะเจาะจง โดยแบ่งตามประเภทของวิสาหกิจเริ่มต้นหรือช่วงระยะการพัฒนา โดยวัตถุประสงค์ของโครงการต้องสอดคล้องกับภารกิจของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในแต่ละช่วงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถวัดและประเมินผลงานได้ ทำให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยใช้มาตรฐานการกำหนดโครงการเฉพาะเจาะจงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการและปัญหาการดำเนินธุรกิจจริง ๆ รวมถึงมีการกำหนดกรอบเวลาที่แน่นอน เพื่อให้วิสาหกิจเริ่มต้นมีความมั่นใจและพร้อมที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเต็มที่โดยมีภาครัฐเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือให้การสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพื้นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคอื่น ๆ เพราะอิทธิพลสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอาจส่งผลกระทบต่อระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้กำหนดกลยุทธ์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น โดยศึกษาจากผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นที่ประสบความสำเร็จว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จว่ามีปัจจัยใดบ้างที่นอกเหนือจากการส่งเสริมจากภาครัฐและส่งผลต่อความสำเร็จซึ่งทำให้สามารถนำข้อมูลไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาธุรกิจและการดำเนินนโยบายส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ศักยภาพผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะผู้ประกอบการที่แท้จริงที่นำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้กำหนดนโยบายผู้สนับสนุนนโยบายไปปฏิบัติได้ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะเหล่านั้นได้ตรงประเด็น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคและเอื้อต่อการประกอบธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น โดยศึกษาว่ามีประเด็นเนื้อหา สาระ กฎระเบียบ ข้อบังคับใดบ้างที่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้เอื้อต่อการทำธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการกระตุ้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ออกกฎหมายด้านเศรษฐกิจเพื่อทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายคือพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศอย่างยั่งยืน

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้สนับสนุนนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้น โดยศึกษาวิจัยในประเด็น ทักษะ ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะเฉพาะ และทัศนคติที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ว่ามีลักษณะอย่างไรจึงจะทำให้นโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบนโยบายโดยตรง นำไปอบรม พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

6. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ผลกระทบของนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นต่อเศรษฐกิจไทย โดยศึกษาในประเด็น ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและด้านลบของนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นต่อเศรษฐกิจประเทศไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็ข้อมูลประจักษ์ชัดให้หน่วยงานที่มีส่วนข้องในการกำหนดนโยบาย ได้รับทราบว่า นโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรและนำไปสู่การตัดสินใจว่า ควรจะยุติหรือดำเนินนโยบายต่อไป

7. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ กลยุทธ์ในการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ในศูนย์บ่มเพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อความสำเร็จในการบ่มเพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อเสนอแนะกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมในการบริหารจัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจให้สามารถดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กรมประชาสัมพันธ์. (2559). ธุรกิจสตาร์ทอัพ. *จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน*, 2(27), 1-2.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานวิจัยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กฤติน โภทวีริยะกุล. (2559). *ความตั้งใจในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของนักพัฒนาซอฟต์แวร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น อีสานตอนบน 1. (2562, 29 เมษายน). *ปัญหานำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4*. [บทสัมภาษณ์].
- เกวลี เพชรสีชาติ. (2560). *นโยบายสาธารณะว่าด้วยการพัฒนาเมือง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- คชาวุฒิ สังฆมาศ, เกรียงไกร โพธิ์มณี, และปริยากร เอี่ยมสำลี. (2561). นวัตกรรมสร้างสรรค์ทางธุรกิจเพื่อการส่งออกกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0. *วารสารบัณฑิตศาสตร์*, 15(2), 124 - 132.
- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น. (2561). *พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ฉบับปรับปรุงความคิดเห็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายการออมและลงทุน ส่วนนโยบายระบบการลงทุน.
- ควรครอง สมบูรณ์, และณัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์. (2560). การดำเนินนโยบายรัฐด้านการสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 130 - 133.
- ชนินทร เพ็ญสุตร. (2561). สตาร์ทอัพไทยแลนด์: กรณีศึกษาสตาร์ทอัพในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพัฒนศาสตร์*, 1(1), 258.
- ณัฐชดา พลบุตร. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานศูนย์ธุรกิจตามทัศนะของผู้จัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสอาร์แอนด์ดี.

- ธุรกิจ มหาธีรานนท์, ภัทร วิทย์ปรีชากุล, และเกตุวดี สมบูรณ์ทวี. (2560). *วิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจสตาร์ทอัพฟรีไฟแนนซ์แห่งหนึ่ง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- นันทพร ดำรงพงศ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อรองรับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 11(1), 251.
- บรรจง กาญจนานิล. (2561). บทบาทของรัฐในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษตราด. *วารสารรัฐศาสตร์*, 12(26), 86.
- มงคล ชีระนันทน์. (2559). *การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4. (2562). [แผ่นพับ]. อุตรธานี: ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4.
- สมบัติ อารังอัญวงศ์. (2549). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่. (2561). *Startup ecosystem survey: Thailand 2018*. กรุงเทพฯ: สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่.
- สำนักงานวิจัยแห่งชาติ. (2559). *ตัวชี้วัดที่มีกรอบหลักสูตร นักวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2561). *Thailand towards startup nation*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่. (2561). *Startup ecosystem survey: Thailand 2018*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560, 8 เมษายน). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (8) ประเด็น ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ.2561-2580)*. สืบค้นจาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/08>.
- อดิสร ตาลน้อย. (2562, 20 เมษายน). *ปัญหาการนำนโยบายวิสาหกิจเริ่มต้นไปปฏิบัติของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4*. นักวิชาการอุตสาหกรรมปฏิบัติการ. [บทสัมภาษณ์].
- Aslam, S., & Hasnu, S. A. F. (2016). Issues and constraints perceived by young entrepreneurs of Pakistan. *World Journal of Entrepreneurship Management and Sustainable Development*, 12(1), 50 - 65.
- Van Meter, D. S., & Van Horn, C. E. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration and Society*, 6(4), 446 - 484.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. NY: Harper and Row. 727 -728.